

Veteran- og arbeidstakerorganisasjoner med felles syn på arbeidet med ny tiltaksplan

Veteran- og arbeidstakerorganisasjonene viser til Hurdalsplattformen hvor det fremgår at regjeringen vil «*Ta betre vare på veteranane våre før, under og etter teneste, med spesiell vekt på helsemessig og sosial oppfølging, økonomisk sikkerheit og pårørande. Og sørgje for at samfunnet i større grad nyttiggjer seg av den viktige kompetansen til veteranane.*»

Innstilling 20S fastslår at en handlingsplan for oppfølging skal «*klargjøre hvilke tiltak fra regjeringens handlingsplan (RHP) (2011) og oppfølgingsplan (ROP) (2014) som skal videreføres. Videre skal planen inneholde konkrete mål, delmål og tiltak for de tre prioriterte politikkområdene som er fremlagt i Meld. St. nr. 20 (2019-2020): (1) ivaretagelse av personellens barn og familier, (2) videreutvikling av kompetanse og samhandling i det sivile hjelpeapparatet og (3) forskning. I tillegg skal planen konkretisere mål, delmål og tiltak for et fjerde område: (4) åpenhet og kultur rundt psykisk helse i Forsvaret.*»

Veteranorganisasjonene mener at veteranarbeid har blitt nedprioritert de siste årene. Dette sier vi med utgangspunkt i regjeringens lovnad fra Hurdalsplattformen og når vi ser på hva som skjer fra det politiske nivå, gjennom departementsnivået og ned på etatsnivået under de forskjellige departement som sier de stiller seg bak veteranarbeidet. Når det snakkes om veteranen og dennes nærmeste familie snakker man om godt over 500 000 nordmenn, ca 10 % av Norges befolkning. Områder hvor disse kan bli berørt er på utdanning, helse, arbeid, økonomi mm. Det tverrsektorielle arbeidet er derfor spesielt viktig for at tiltakene skal treffe rett og i kommunene der veteranen og dennes familie lever.

17 veteran- og arbeidstakerorganisasjoner gikk i fjor sammen om en felles uttalelse for å få på plass en ny handlingsplan for veteraner. Forventningene var at regjeringen utarbeidet en omfattende og forpliktende handlingsplan for veteranpolitikken, som inneholdt konkrete tiltak, tidsfrister, ressurs- og ansvarsfordeling, og at den ble forankret på Stortinget.

Så langt i arbeidet kan ikke veteranorganisasjonene se at det er gjort mye for å kartlegge hva som skal videreføres fra RHP og ROP. Dette er et viktig arbeid da det er iverksatt tiltak som fungerer og som helt klart må videreføres.

Veterandefinisjonen er under stadig diskusjon. Mange tar til orde for å utvide denne. Uavhengig av utfall av en diskusjon er det viktig at ikke dagens rettigheter for veteraner blir skadelidende. Veteranorganisasjonene ser av det innledende arbeid med tiltaksplanen at en diskusjon av begrepet ikke er foretatt, og mener at dette er en svakhet ved arbeidet. Dagens definisjon har en kobling mellom begrepet veteran og begrepet internasjonal operasjon. Sistnevnte er definert i forsvarsloven og gjør at den kun omfatter de som tjenestegjør i militær uniform og er således ekskluderende for personell fra andre departementer som tjenestegjør i samme operasjon. Veteranorganisasjonene krever en inkluderende diskusjon rundt begrepet/begrepene slik at man tar opp til diskusjon definisjoner som av enkelte oppfattes som ekskluderende.

Vi gjentar våre tidligere forventninger og setter videre som krav til at målene og tiltakene er:

- Konkrete
- Målbare
- Kompetansebaserte

- Ressurssatt ned til utøvende nivå, dette er det behov for en ytterligere klargjøring av statsforvaltners rolle i å følge opp kommunene og veteranarbeidet på kommunalt nivå
- Ansvarssatt i forbindelse med statsråd, og at statsrådene bak den interdepartementale arbeidsgruppen (IDA) signerer planen
 - o Her må statsrådene sikre at IDA fungerer i arbeidet med planen slik at tiltakene blir ansvarssatt i forbindelse med hvilken statsråd som er eier av tiltaket
 - Dette burde ikke være noe problem da PwC i sin evalueringsrapport fra 2019 sa at dette samarbeidet allerede var institusjonalisert

Videre må det settes opp en tidsplan for oppfølging og rapportering på gjennomføring av tiltakene i planen.

Som organisasjoner som i stor grad jobber for den militære delen av veteranpopulasjonen tillater vi oss å ta med et konkret tiltak innenfor forsvarssektoren som kan øke tilbudet til de militære veteranene og deres familier. Det er fullt ut mulig å øke produksjonen av gjestedøgn ved Forsvarets veteransenter ved en ekstratildeling slik at de får mer driftspersonell. Det er nemlig ikke infrastrukturelle begrensninger som er utslagsgivende for at de ikke produserer flere gjestedøgn.

Veteranorganisasjonen mener dette er et minimum av krav som må oppfylles for at tiltaksplanen for det videre veteranarbeidet skal kunne oppfylle regjeringens målsetting fra Hurdalsplattformen, og ser fram til en tiltaksplan som oppfyller de krav vi stiller.

**; SIOPS – skadde i internasjonale operasjoner, Norges veteranforbund for internasjonale operasjoner (NVIO), Veteran møter Veteran (VmV), Norsk reservistforbund (NROF), Befalets Fellesorganisasjon (BFO), Norges offiser- og spesialistforbund (NOF), VFFSK (Veteranforeningen FSK), Camp Møvik – Veteranhuset, Veteran Midt-Norge, Norges Veteranlandslag i Fotball for Krigsveteraner (NVFK), United Veterans MC, Krigsskoleutdannede Offiserers Landsforening (KOL), Parat Forsvar, NTL Forsvar, Militære Veteraners Motorsykkelklubb (MILVETMC), Lofoten House of Veterans, MILVETMC-N*